

Briefrapportage ecologische quickscan, Montfoort

Opgesteld door	Dhr. D.J. Gijsbertsen MSc.
Op aanvraag van	Mees Ruimte & Milieu
Contactpersoon	Mevr. L.G.A. van Laar
Datum	30 mei 2020
Betreft	Briefrapportage ecologische quickscan, Willeskop 67 en 67a, Montfoort

Geachte mevrouw Van Laar,

In deze briefrapportage treft u de terugkoppeling van de door ons uitgevoerde ecologische quickscan, in plangebied Willeskop 67-67a te Montfoort.

1. Inleiding

Bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn een ecologisch vooronderzoek en toetsing aan de Wet natuurbescherming verplicht. Een verkennend vooronderzoek wordt veelal uitgevoerd in de vorm van een ecologische quickscan. In deze briefrapportage worden de bevindingen uit de door ons uitgevoerde quickscan beschreven en zijn de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingreep getoetst aan het kader van de Wet natuurbescherming.

In dit onderzoek is alleen op het onderdeel soortbescherming onderzocht. Hierbij zijn de volgende vragen beantwoord:

- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling strijdig met de Wet natuurbescherming?
- Zijn voorzorgsmaatregelen, nader onderzoek en/of een ontheffing nodig?
- Wat zijn de gevolgen voor de verdere planvorming en uitvoering van het voornemen?

2. Wettelijk kader

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) van kracht. De Wnb is het wettelijke stelsel voor natuurbescherming en vervangt drie eerdere wetten, namelijk de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Wnb voorziet in bescherming van (natuur)gebieden, houtopstanden en soorten (flora en fauna).

Het beschermingsregime gaat uit van het “nee, tenzij-principe”. Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb voor bescherming van gebieden, houtopstanden en soorten altijd van toepassing zijn. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten van de provincie waarbinnen het plangebied gesitueerd is vormt het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning, ontheffing of vrijstelling.

3. Werkwijze

Onderstaand vindt u een beschrijving van de bij deze quickscan gevolgde werkwijze. Deze werkwijze is gebaseerd op de hiervoor geldende richtlijnen van het Ministerie van Economische Zaken. De scope van dit onderzoek betreft het plangebied (daar waar de ingreep plaats vindt) en de context hiervan (samen het onderzoeksgebied) voor zover de verspreiding van soorten of kenmerken van biotopen hier aanleiding toe geven.

Literatuuronderzoek

Allereerst is een literatuuronderzoek naar de voor het plangebied relevante soort(groepen) uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van actuele soortverspreidingsinformatie uit onze database, verspreidingsatlassen en gevalideerde onlinedata (NDFF). Op deze wijze is een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Tevens is een inschatting gemaakt van het belang van het plangebied als (onderdeel van) het leefgebied van soorten.

Verkennd veldbezoek

Aanvullend is door een ecooog¹ van Bureau Buitenwaard een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Doel van dit veldbezoek was een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied in relatie tot de voorgenomen ingreep. Tijdens het veldbezoek zijn de in het plangebied aanwezige ecotopen beoordeeld en zijn de bevindingen uit het literatuuronderzoek vergeleken met de actuele situatie in het veld. Het verkennend veldbezoek is uitgevoerd op 11 mei 2020. Tijdens het verkennend veldbezoek was het circa 14 °C, voor 20% bewolkt en droog.

Ten tijde van een veldbezoek, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen 's nachts actief of verblijven een deel van het jaar elders. Daarom zijn de eisen die soorten met betrekking tot hun vaste rust- en verblijfplaats, foerageergebied of migratieroute aan hun leefomgeving stellen, vergeleken met en getoetst aan de actuele situatie. Voor planten is gelet op de groeiplaats omstandigheden. Op deze manier is het belang van het plangebied voor soorten die niet zijn waargenomen maar desondanks wel kunnen voorkomen beoordeeld.

4. Plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Situering plangebied

Het plangebied² betreft een voormalig agrarisch bedrijf. Het voornemen is van toepassing op de stallen en schuren op het achtererf. Het erf ligt buiten de bebouwde kom aan de westzijde van Montfoort in het buurtschap Willeskop (gemeente Montfoort, provincie Utrecht). De begrenzing van het plangebied is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 1 | Globale afbakening van het plangebied (rode kader). (bron: OpenTopo.nl)

¹ Voor een omschrijving van een ecologisch deskundige zie: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/ecologisch-deskundige>.

² De locatie waar de te beoordelen ingreep plaats vindt. Het onderzoeksgebied is over het algemeen groter dan het plangebied en wordt gedefinieerd door de maximale reikwijdte van alle mogelijke effecten van een plan of project.

Huidige situatie

In het plangebied bevinden zich drie voormalige stallen. Tevens zijn een hooiberg, houten schuurtje en enkele betonnen objecten aanwezig. De gebouwen zijn gedekt met golfplaten en opgetrokken uit een halfsteensmuur. Rondom de stallen liggen verhardingen. Daaromheen liggen agrarische graslanden en ruigte. Aan de westzijde grenst het plangebied aan een watergang. Op het terrein zijn enkele lage bomen (opslag) aanwezig. Met uitzondering van de meest westelijke stal verkeren de gebouwen in enigszins vervallen staat. Rondom de gebouwen is op meerdere plaatsen ruigte en spontane opslag van bomen en struiken tot ontwikkeling gekomen.

Onderstaande foto's geven een impressie van het plangebied tijdens het veldbezoek.

Foto 1 t/m 4 | Overzicht van het plangebied: vooraanzicht van de stal aan de oostzijde (LB), achteraanzicht van de loods aan de westzijde (RB), spontane plantengroei achter de middelste stal (LO) binnenzijde van de middelste stal.

Voornemen

De opdrachtgever is voornemens alle gebouwen, met uitzondering van de meest westelijke loods, te een deel van de gebouwen te amoveren. De loods aan de westzijde van het perceel wordt verlengd. Bij de werkzaamheden worden geen bomen gekapt of watergangen gedempt.

5. Toetsing en effectbeoordeling beschermde soorten

Beschermde soorten stellen vaak zeer specifieke eisen aan hun leefgebied. Dergelijke omstandigheden zijn in beperkte mate aanwezig in het plangebied. Op grond van de kenmerken van het plangebied en bekende verspreidingsgegevens van soorten kan de aanwezigheid van onder de Wnb beschermde soorten uit een aantal soort(groep)en redelijkerwijs uitgesloten worden. Dit betreft de soortgroepen: flora, grondgebonden zoogdieren, reptielen, amfibieën, vlinders, libellen en overige ongewervelden.

Beschermde soorten die wel in (de omgeving van) het plangebied voorkomen zijn weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 | Overzicht van juridisch beschermde soorten in (de omgeving van) het plangebied.

Soortgroep	Aanwezige soorten in omgeving
Flora	Niet van toepassing
Grondgebonden zoogdieren	o.a. bunzing
Vleermuizen	o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis
Vogels jaarrond beschermd (cat. 1 t/m 4)	o.a. huismus en kerkuil
Vogels jaarrond beschermd onder bijzonder omstandigheden (cat. 5)	o.a. zwarte roodstaart en boerenwaluw
Vogels algemeen	o.a. holenduif, merel, roodborst en meerkoet
Reptielen	Niet van toepassing
Amfibieën	Niet van toepassing
Vissen	Niet van toepassing
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	Niet van toepassing

Grondgebonden zoogdieren

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van de bunzing bekend. De soort worden beschermd onder de Wnb (artikel 3.5 en 3.10). De bunzing jaagt soms op en om boerenerven. Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren, sporen of verblijfplaatsen van de bunzing aangetroffen. Het is niet uitgesloten dat de bunzing incidenteel het plangebied bezoekt, bijvoorbeeld tijdens nachtelijke voedsel tochten. De aanwezigheid van een permanente verblijfplaats van dit zoogdier kan redelijkerwijs uitgesloten worden. Voor de bunzing geldt bovendien een algehele vrijstelling in de provincie Utrecht. Wel is ten alle tijden de algemene zorgplicht van toepassing

➤ **Effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de bunzing of andere beschermde grondgebonden zoogdieren kunnen redelijkerwijs uitgesloten worden.**

Vleermuizen (vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes)

Vleermuizen hun vaste rust- en verblijfplaatsen en essentiële gebiedsfuncties (foerageergebieden en vliegroutes) zijn beschermd (Wnb, artikel 3.5 lid 1, 2 en 4). Het is verboden opzettelijk dieren te doden of verwonden of vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen te verstoren. Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van gebouwbewonende soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis bekend. Met de aanwezigheid van deze soorten dient daarom rekening gehouden te worden.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

In de stallen en overige gebouwtjes ontbreken voor vleermuizen toegankelijke besloten ruimten. Er is bijvoorbeeld geen spouw, dakbeschot of gevelbetimmering aanwezig waarachter vleermuizen zich kunnen verschuilen. Bij het veldonderzoek zijn geen sporen (uitwerpselen, prooiresten etc.) van vleermuizen aangetroffen. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

Foerageergebieden

De omgeving van het plangebied kan deel uitmaken van het foeragegebied van vleermuizen. Gelet op de aard van de voorgenomen ontwikkeling wordt geen negatieve invloed op eventueel aanwezig foeragegebied van vleermuizen verwacht.

Vliegroutes

Om zich te oriënteren in de ruimte maken vleermuizen gebruik van lijnvormige structuren zoals gebouwen, boomrijen, houtwallen, kades en watergangen. Bij uitvoering van het voornemen vinden slechts kleine wijzigingen in dergelijke structuren plaatst. Hierbij worden geen significant negatieve effecten op een mogelijke aanwezige vliegroute verwacht.

- **Effecten op vleermuizen worden redelijkerwijs uitgesloten. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen of de functionaliteit van het plangebied voor deze soortgroep is niet van toepassing.**

Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)

De nesten van deze soorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest (Wnb, artikel 3.1) Uit de literatuur zijn waarnemingen van huismus en kerkuil in de omgeving van het plangebied bekend.

De huismus maakt veelal van gebouwen om te nestelen. In de buurt van de nestplaats worden dichte begroeiingen zoals klimop gebruikt als kwetterplek en slaapplek. Tijdens het veldbezoek zijn de gebouwen is de garage gecontroleerd op de aanwezigheid van (sporen van) huismussen. Er zijn geen vogels, uitwerpselen of (restanten) van nestmateriaal aangetroffen. Ook is de aanwezige bebouwing niet geschikt voor deze soort als broedplaats, doordat dakbeschot of andere besloten ruimten ontbreken.

Foto 5 en 6 | L) Uitwerpselen van een kerkuil op de vloer in de middelste schuur R) braakballen van de kerkuil aangetroffen in de middelste schuur.

In de middelste schuur zijn uitwerpselen en braakballen van de kerkuil aangetroffen (foto 5 en 6). De kerkuil is een categorie 3 soort wat betekent dat de vogel zeer honkvast is en afhankelijk van

gebouwen. De kerkuil lijkt een rustplek (roest) te hebben op de spantbalken in de middelste schuur. De sporen vormen een aanwijzing voor de aanwezigheid van een kerkuilen territorium. Doorgaans rusten kerkuilen in de omgeving van hun nest. Er is bij het veldbezoek geen nest aangetroffen in de gebouwen, de aanwezigheid hiervan kan echter niet zondermeer uitgesloten worden. Het is mogelijk dat de kerkuil broedt in bijvoorbeeld een nis, hoek van de schuur of op een toegankelijk deel op de isolatieplaten in de oostelijke stal. Om vast te kunnen stellen of er een nest van de kerkuil binnen het plangebied aanwezig is, is aanvullend onderzoek naar de kerkuil noodzakelijk.

Negatieve effecten op vaste rust en –verblijfplaatsen van de huismus en andere vogels (met uitzondering van de kerkuil) met jaarrond beschermde nesten kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vogels met onder bijzondere omstandigheden jaarrond beschermde nesten (cat. 5)

Van sommige soorten zijn de nesten alleen onder bijzondere omstandigheden jaarrond beschermd. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer in de omgeving onvoldoende alternatieve broedplaatsen voorhanden zijn. De zwarte roodstaart en boerenzwaluw zijn dergelijke soorten die in (de omgeving van) het plangebied voorkomen. Binnen het plangebied zijn voor zover bekend geen nesten van deze soorten aanwezig. Ook zijn er in de directe omgeving van het plangebied voldoende alternatieve broedplaatsen voor deze soorten.

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van nesten van vogels uit categorie 5 is niet van toepassing. Voor deze soorten is wel het beschermingsregime voor algemene broedvogels van toepassing (zie onder).

Tijdens het broedseizoen beschermde vogels

De nesten van algemene broedvogels zijn alleen beschermd op het moment dat deze als broedlocatie in gebruik zijn. Het plangebied bevat voor algemene broedvogels geschikte nestlocaties. Soorten als holenduif, merel, roodborst en meerkoet kunnen in de ruigte of op een rustige plek in de gebouwen (holenduif, merel en roodborst) en in de naastliggende watergang (meerkoet) tot broeden komen. De volgende negatieve effecten zijn daarom niet uitgesloten: het storen of doden van individuen en het vernietigen van nesten (Wnb, artikel 3.1, lid 1, 2 en 4).

Veel vogels kunnen gedurende het gehele jaar tot broeden komen. Het is daarom belangrijk hier vooraf rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode tussen 15 maart tot en met 15 juli (broedseizoen). Door de werkzaamheden buiten deze periode uit te voeren is het risico op het verstoren of beschadigen van broedsels of broedende vogels het kleinst.

- **Effecten van de voorgenomen ontwikkeling op jaarrond beschermde nesten (vaste rust- en verblijfplaatsen) van broedvogels uit categorie 1-4 worden redelijkerwijs uitgesloten.**
- **Effecten van de voorgenomen ontwikkeling op broedvogels uit categorie 5, worden redelijkerwijs uitgesloten.**
- **De aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten van algemene broedvogels kan niet worden uitgesloten, er zijn voorzorgsmaatregelen van toepassing.**

6. Conclusie en advies

In opdracht van Mees Ruimte & Milieu heeft Bureau Buitenwaard BV een ecologische quickscan uitgevoerd. In dit verkennend onderzoek zijn de consequenties van de sloop van een garage voor onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten, onderzocht. De voorgenomen ontwikkeling kan alleen doorgaan wanneer deze niet in strijd is met de bepalingen die zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming, of nadat de benodigde ontheffingen zijn verleend.

Onderstaand worden de onderzoeksvragen beantwoord en zijn ter voorkoming of verzachting van negatieve effecten op beschermde soorten voorzorgsmaatregelen beschreven. In tabel 3, onderaan deze paragraaf, zijn de resultaten per relevante soortgroep samengevat.

A. In hoeverre is de beoogde ontwikkeling strijdig met de Wnb?

Bij uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling kunnen negatieve effecten optreden voor de in tabel 2 genoemde beschermde soorten en/of functies.

Tabel 2 | Overzicht van mogelijk aanwezige beschermde soorten en functies.

Soort	Functie
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 3)	Nestplaats en/of functioneel leefgebied kerkuil
Broedvogels algemeen (incl. cat. 5)	Tijdelijke nesten

B. Zijn voorzorgsmaatregelen, nader onderzoek en/of een ontheffing nodig?

Kerkuil (vogels met jaarrond beschermde nesten, categorie 3)

Er is nader onderzoek naar de aanwezigheid van een nestplaats en/of de functioneel leefgebied van de kerkuil noodzakelijk. Bij dit onderzoek zijn de richtlijnen uit het Kennisdocument voor de kerkuil van toepassing. Hierin worden drie veldbezoeken in de periode tussen 1 februari en 31 augustus voorgeschreven.

Voorzorgsmaatregelen broedvogels (inclusief categorie 5)

Door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen (globaal 15 maart – 15 juli) kunnen negatieve effecten op broedvogels zo veel als mogelijk uitgesloten worden. Wanneer dit niet mogelijk is dient voor aanvang van de werkzaamheden een broedvogel controle te worden uitgevoerd.

Desondanks kan vestiging van algemene broedvogels nooit geheel uitgesloten worden. Indien bij uitvoering van de werkzaamheden een broedgeval wordt aangetroffen, dient een verstoringvrije zone te worden aangehouden waarbinnen gedurende de periode waarin het nest in gebruik is niet wordt gewerkt. De omvang van deze zone is afhankelijk van de verstoringgevoeligheid van de soort en dient door een ter zake kundige te worden vastgesteld. Bij twijfel of het aantreffen van een nest, dient een ecooloog ingeschakeld te worden.

Algemene zorgplicht

De algemene zorgplicht is te allen tijde en voor alle soortgroepen van toepassing (Wnb, artikel 1.11). Deze schrijft voor dat nadelige gevolgen van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (en bestendig beheer en onderhoud) voor flora en fauna zoveel als mogelijk voorkomen moeten worden. Dit betekent dat wanneer tijdens uitvoering van de werkzaamheden algemene soorten als veldmuis of middelste groene kikker worden aangetroffen, zij de ruimte en tijd moeten krijgen om een veilig heenkomen te zoeken. Indien nodig kunnen aangetroffen exemplaren voorzichtig verplaatst worden naar een veilige, naastgelegen locatie.

Voor bovenstaande voorzorgsmaatregelen en toepassing van de algemene zorgplicht is geen ontheffing in het kader van de Wnb nodig.

Tabel 3 | Overzicht van onderzochte soortgroepen, effecten en vervolgstappen.

Soort(groep)	Effect	Vervolgstappen*
Flora	Geen overtreding art. 3.5 of 3.10	N.v.t.
Grondgebonden zoogdieren	Geen overtreding art. 3.5 of 3.10	N.v.t.
Vleermuizen	Geen overtreding art. 3.5 of 3.10	N.v.t.
Vogels jaarrond (cat. 1-4)	Geen overtreding art. 3.1	Nader onderzoek naar de kerkuil
Vogels algemeen (incl. cat. 5)	Mogelijk overtreding art. 3.1	Werken buiten broedseizoen of vooraf een broedvogel controle uitvoeren
Reptielen	Geen overtreding art. 3.5 of 3.10,	N.v.t.
Amfibieën	Mogelijk overtreding art. 3.5 of 3.10	N.v.t.
Vissen	Mogelijk overtreding art. 3.5 of 3.10	N.v.t.
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	Geen overtreding art. 3.5 of 3.10	N.v.t.

**de algemene zorgplicht is altijd en voor alle soortgroepen van toepassing*